

**Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.**

0030 OSLO

postmottak@sd.dep.no

Oslo 15.9.2015

Høring Nasjonal kommunikasjonsmyndighets rapport om leveringspliktige elektroniske kommunikasjonstjenester for tiden fremover – Telefonitjeneste og bredbånd

TeliaSonera Norge AS (TeliaSonera) viser til Samferdselsdepartementets høringsnotat fra 3.7.2015 hvor man ber om kommentarer til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets (Nkom) rapport «Leveringspliktige elektroniske kommunikasjonstjenester for tiden fremover – Telefoni og bredbånd» (heretter «Rapporten»), med høringsfrist 15.9.2015

Vår virksomhet omfatter etter oppkjøpet av Tele2 pr. i dag merkevarene Chess, One Call, MyCall og NetCom.

TeliaSonera dekker i dag over 94 % av Norges befolkning med 4G, og nesten 96 % med 3G. I løpet av neste år er vårt mål å ha 98 % 4G dekning der folk bor.

Innledning

Telenor har i dag leveringsplikt for tilgang til offentlig telefonitjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett. (Avtale mellom Staten/Samferdselsdepartementet) og Telenor ASA. Som dominerende aktør har Telenor blitt pålagt å ha et spesielt ansvar for å tilby visse tjenester, jf. ekoml. § 5-1 og ekomforskr. § 5-1.

Nkom har i en rapport fra 29. mai 2015 anbefalt at grunnleggende bredbånd med minst 4Mbit/s nedstrøms- og 1 Mbit/s oppstrøms hastighet inkluderes i de leveringspliktige

tjenestene. Nkom har antatt at det i dag er ca. 47.000 husstander som mangler dette (4Mbit/s/0,5Mbit/s).

Samferdselsdepartementet har bedt om kommentarer til Nkoms rapport.

TeliaSoneras hovedsynspunkter til rapporten

- TeliaSonera er enig med myndighetene om at bredbånd til alle er et godt utgangspunkt, men at dette ikke skal løses gjennom å pålegge tilbyderne leveringspliktige tjenester.
- Det er behov for statlig finansiering dersom bredbånd med grunnleggende kapasitet skal bli en rettighet for alle.
- Dersom det innføres leveringsplikt for bredbånd så er det viktigste at mulighetene for å levere tjenesten legges ut på anbud i en åpen konkurranse.

Generelt om bredbånd med god kapasitet til alle deler av landet

Retten til digital likhet og økende verdiskapning mener Nkom er vesentlige elementer for at bredbånd med grunnleggende kapasitet skal være tilgjengelig over hele landet.

Dette er utsagn vi ikke er uenige i. Vi er også for at Norge skal være blant de fremste i verden når det gjelder utbygging og å ta i bruk nye tjenester som fremmer den digitale utviklingen. Også vi ønsker økt bruk av dagens ekomtjenester, og vi også tror at utvikling og satsning på nye ekomtjenester er en viktig forutsetning for vekst og velferd.

Allikevel er TeliaSonera betenkt over at 100 % dekning der folk bor skal bli en rettighet alle kan kreve, når kostnaden for dette skal belastes aktørene i markedet.

Norge har alltid ligget langt fremme når det gjelder utbygging av infrastruktur på telekomområdet, Dette har i det vesentligste blitt drevet frem av konkurransen i markedet. Utbygging av ekomnettene har i stor grad vært finansiert av tilbyderne, og hittil har dette vært en suksess.

Vi ser liten grunn til å endre på å la markedskreftene få fortsette dette arbeidet.

Uklarheter om hvordan dette skal gjennomføres, tidsperspektiv og kostnadsestimater bør i det minste bli diskutert og få en grundigere gjennomgang før en endelig beslutning tas.

Kan kommersiell utbygging sikre at tjenesten blir tilgjengelig og rimelig for de som ikke har tilgang til tjenesten i dag?

Nkom antar at de steder som ikke blir bygd ut i dag, til tross for tilskuddsordninger, ikke vil bli utbygd på kommersiell basis av aktørene i fremtiden (s.20 i Rapporten). «*En ytterligere utbygging av bredbånd i disse områdene må derfor finansieres på annen måte.*»

Nkom refererer til Dekningsundersøkelsen fra høsten 2014 som viste at 99,4 % av alle husstander har tilbud om bredbånd med minst 10 Mbit/s nedstrømskapasitet. For 2 Mbit /s er tallet er 99,8 %.

På bakgrunn av den økte intensiteten i utbyggingshastigheten hos utbyggingsaktørene, og særlig etter at 800 Mhz frekvensene er tatt i bruk, antar TeliaSonera at dersom undersøkelsen ble gjort i dag, ville tilbudet av LTE (mobilt bredbånd med høy kapasitet) til husstander som har tilgang på henholdsvis 4 Mbit/s eller 10 Mbit/s ha økt betraktelig.

NKOM fremhever i Rapporten:

«Plikten til å tilby leveringspliktige tjenester bør ut i fra konkurransemessige hensyn ideelt sett baseres på ulike anbudsprosesser. En utpeking av aktuelle aktører vil kunne medføre konkurransemessige fortrinn for én eller noen få aktører i bransjen. Ut i fra et likhetsprinsipp bør leveringspliktige tjenester, som det offentlige skal betale helt eller delvis, baseres på fri konkurranse der alle kvalifiserte aktører kan konkurrere på like vilkår. For å oppnå best mulig konkurranse, kan det vurderes å dele opp landet i formålstjenlige områder, eksempelvis pr. fylke, der hvert område utsettes som en anbudskonkurranse.»

TeliaSonera kan støtte denne formen for tildeling. Vi mener også at anbudene bør gjøres for ennå mindre områder enn fylker. I dag inngås det i visse tilfeller «spleiselag» mellom enkelte kommuner og spesielt Telenor for mobilutbygging. TeliaSonera har erfart at disse ikke alltid blir lagt ut som åpne anbudskonkurranser. For TeliaSonera er det viktig at både de kommunale «spleiselag» og evt. leveringspliktige tjenester må legges ut på åpne anbud, slik at alle får muligheten til å tilby disse tjenestene. Dette vil gi best resultat for samfunnet og for konkurransen i markedet.

Uklarheter omkring leveringsplikten. Hvem skal omfattes av de leveringspliktige tjenester?

Hittil har det vært Telenor som har vært utpekt som tilbyder av leveringspliktige tjenester. Som tidligere monopolist har dette vært «naturlig». Ekoml. § 5-1 gir myndighetene en mulighet til å utpeke en eller flere tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett. Det er uklart i rapporten til Nkom hvilke tilbydere som nå skal eller kan omfattes av leveringsplikten, og etter hvilke prinsipper utvelgelsen vil komme til å bli gjort. Dette fremstår igjen som svært uforutsigbart, og det motsatte av hva en hel telekombransje har krevd gjennom alle år; nemlig forutsigbarhet. Derfor må metoden som eventuelt skal velges for utpeking – en åpen anbudskonkurranse, være slik at ingen tilbyder skal kunne forfordes.

En annen problemstilling er at dersom det kun er Telenor som blir pålagt leveringspliktige tjenester, og dette også innebærer subsidier fra det offentlige, vil dette kunne medføre et konkurransemessig fortrinn.

Hvilke tekniske minstekrav skal legges til grunn?

Forslaget til Nkom går ut på at de tekniske minstekrav til grunnleggende bredbånd bør «i utgangspunktet settes til minst 4Mbit/s nedstrøms kapasitet og 1 Mbit/s oppstrøms kapasitet. Videre mener Nkom at satellittbasert bredbånd ikke fullt ut vil dekke de grunnleggende kravene.

TeliaSonera antar at dette er tilfredsstillende tilbud til å dekke normal, enkel bruk av Internett.

Økonomiske modeller - kostnader

For at alle i Norge skal kunne få bredbånd med kapasitet 4 Mbit/s /1 vil dette medføre store kostnader. Etter Nkoms grove anslag for kostnader ved å bygge 100 % dekning og det er anslagsvis 47.000 husstander som mangler dette i dag dersom 4/0,5 Mbit/s uten satellittdekning blir besluttet. Der er beløpet fra 1,88 mrd.kr. opp til 2,58 mrd.kr. Dersom kravet settes til 1 Mbit/s oppstrømskapasitet, forstår vi det slik at beløpet vil øke ytterligere. TeliaSonera har ikke gjennomgått Nkoms regnestykker grundig, men vi antar at basert på oppdatert dekningsundersøkelse (fra 2015) og litt mere omfattende kalkyler, vil kostnadene bli lavere.

Ulike forslag til finansieringsmodeller

Nkom har skissert ulike forslag til finansieringsløsninger.

- Finansieringsfond fundert på ulike gebyr i bransjen, eksempelvis et gebyr pr kunde for alle leverandører av bredbåndstjeneste.
- Utbygging kan finansieres ved direkte statsstøtte, eksempelvis tilsvarende som bredbåndsstøtteordningen
- En kombinasjon av de to ovennevnte metoder

TeliaSonera mener at dersom departementet mener at hele befolkningen skal ha tilgang til bredbånd innen «tiden fremover», bør staten selv finansiere dette, samt kostnadene forbundet med oppsett av mastene/dekning.

For 2015 har Regjeringen bevilget 110 millioner kroner over statsbudsjettet til «breibandstilskotsordninga». Året før ble det bevilget 160 millioner, mens det ble søkt om 713 millioner. TeliaSonera ser for seg at denne tilskuddsordningen kan økes, og vilkårene for tilskudd endres i tråd med målet om 100 % dekning.

Regjeringen lovet – og har etablert i sin politiske plattform på et infrastrukturfond på 100 milliarder kroner hvor de tydelig har uttalt at deler av avkastningen skal brukes til IKT-

infrastruktur. Et alternativ kan være å benytte noe av avkastningene fra dette fondet til å finansiere utbygging i ikke- kommersielle områder.

Regjeringen har også i tillegg et langsiktig mål om 100 Mbit/s i hele landet, ref. Sundvolden erklæringen fra 7.okt. 2013. Myndighetene bør starte vurderingen av hvilke statlige virkemidler de ønsker å benytte, og på denne måten også bidra til bredbånd for hele befolkningen

Hvilket tidsperspektiv har myndighetene lagt opp til?

Rapporten nevner ikke når et mål om 100 % dekning skal realiseres. Overskriften i rapporten sier «for tiden fremover», men det er ikke angitt noe tidspunkt. Vi antar at dette vil være av betydning både når det gjelder kostnader, nivå på kommersiell utbygging og bruk av ny teknologi.

Alternativ til leveringsplikten

TeliaSonera mener det finnes alternativer til å pålegge en eller flere tilbydere en leveringsplikt på bredbånd.

Krav om dekning i forbindelse med frekvensauksjoner er allerede gjennomført. Arbeidet med allokering av 700 MHz båndet bør startes snarlig. Dersom frekvensene blir tildelt mobilsektoren, kan det i forbindelse med auksjonsvilkår også stilles krav om dekning.

I tillegg bør myndighetene fjerne kostnadsdrivende hindre. Bedre fremføringsregime og bedre tilgang til offentlig infrastruktur bør sikres, samt hindre at kostnader for tilgang ikke blir en tung byrde

TeliaSonera ønsker fortsatt å ta et hovedansvar for utbygging og dekning, men da må myndighetene ikke legge en ekstra byrde som leveringsplikt til dette.

Med hilsen

TeliaSonera Norge AS

Randi Punsvik